

Költészet Napja – 2000. április 11.

Ezen az oldalon olyan költőktől választottunk ki József Attiláról szóló, őt idéző verseket, akiket még sokan ismertünk személyesen, de akik már nincsenek közöttünk. Visszanézünk tehát most is – a közelmúlt három nagy költőjének verseivel.

NAGY LÁSZLÓ:

József Attila!

Mért játszott a szíved, te szerencsétlen,
rombolva magad szüntelen télben,
építve dalra dalt,
s kifúlva
kigyúlva,
ésszel mérhető pontokon is túlra
tudatod mért nyilalt?
Hiszen te tudtad:
dögbugyor a vége e pokoli útnak,
ott a hit is kihalt
hiszen te tudtad:
álmaid orra buktak,
magad örökre kicsuktad,
járhatod a téboly havát,
s árván, idétlen,
emberségre, hű szerelemre étlen
villámló tálból eszed a halált.
Tudtad, tudom én is:
a nagy: te vagy,
s te, a Mindenség summáslegénye,
részt se kaptál, pedig az egésze
futotta érdemed.
Érdemes volt-e ázni, fázni,
csak a jövő kövén csirázni,
vérszagú szörnyekkel vitázni,
ha ráment életed!
Csak szólhatnál, hogy érdemes!
Mert csontom, vérem belerémül,
végzettedhez ha én állítok végül
józan zárómérleget.
Törd fel a törvényt, ne latold!
A porból vedd fel kajla kalapod,
vértanú vállad,
s a kifordult nyakcsigolyákat
rendbeszedve
két kisírt szemmel, tüzes iker-körrel
nézz a szemembe,
hogyan rendülne bele
a mohó, emléknélküli tenyészet,
az egek mirigy-rendszere
s e megváltatlan földi lét.
József Attila!
te add nekem a reményt,
mert nélküle
romlott a napvilág,
a vér eves,
bár a fogad vicsorog,
bár a nyakad csikorog,
bólints, hogy érdemes,
cáfold meg halálos logikád,
te glóriás,
te kintől bélyeges!
Képzeletemre bízzál édes munkát,
mert immár úgy szorgoskodik,
hogy a sarkamtól torkomig
forraszt rám forró hamubundát,
rádióaktív iszonyt –
félek, hogy minden rejtelmet kibont
s végül már semmi se fáj.
Hogy el ne jussak soha ama síkra:
elém te állj.
Segíts, hogy az emberárulók szutykát
erővel győzze a szív
szép szóval a száj!

(1965)

BAKA ISTVÁN:

Szárszói töredék

Városaid bogok a hálón,
mit kivetett reám az Úr.
Vergődtem hát benned, Hazám,
boldogan-boldogtalanul.

Hozám nőttek cseréptetőid:
ne hánts le pikkelyeidet!
Tarts meg – a Semmibe ne ússzam,
ha benned szomjan is veszek.

.....
Úgy halok meg, hogy igazi
szép arcod nem láttam soha.
Vagy arcod volna címered:
e felpuffadt bankárpofa?

Pérez kell? Mint halott koldus szalma-
zsákját, feltépek az eget;
fogadd el: zsugori kezembe
csillag – a vashatos – pereg.

(1975)

PILINSZKY JÁNOS:

József Attila

Katonája a mindenségnek,
bakája a nyomorúságnak,
teszünk azzal valamit is,
hogy a füvek zöldellő erejébe
visszahelyezzük a halottat?

Igen, a lomb

Igen, a lomb ragyog,
a lomb tovább ragyog,
és te úgy függsz e televény
előterében, akár egy gyümölcs.

Holott ember vagy, holott ember voltál,
útszéli Isten.

(1971 v. 1972)

Jovánovics Görgy: Frottage (részlet)